

PROJEKT WYKONAWCZY

WEWNĘTRZNE INSTALACJE SANITARNE DLA INWESTYCJI: BUDYNEK REMIZY OSP NA DZ. NR 419/1 W PROSZÓWKACH, GM. BOCHNIA - WIEJSKA

Opracowanie zawiera:

- Opis techniczny
- Instalacja wody – rzut parteru skala 1:100
- Instalacja wody – rzut poddasza skala 1:100
- Instalacja wody – rozwinięcie skala 1:100
- Instalacja kanalizacji – rzut parteru skala 1:100
- Instalacja kanalizacji – rzut poddasza skala 1:100
- Instalacja kanalizacji sanitarnej – rozwinięcie skala 1:100
- Instalacja kanalizacji technologicznej – rozwinięcie skala 1:100
- Instalacja gazu – rzut parteru skala 1:100
- Instalacja gazu – rzut poddasza skala 1:100
- Instalacja gazu – rozwinięcie skala 1:100
- Instalacja centralnego ogrzewania – rzut parteru skala 1:100
- Instalacja centralnego ogrzewania – rzut poddasza skala 1:100
- Schemat hydrauliczny kotłowni
- Schemat podłączenia nagrzewnic wodnych
- Instalacja sprężonego powietrza – rzut parteru skala 1:100
- Profil podłużny kanalizacji opadowej skala 1:100/250
- Zbiornik betonowy $\Phi 2500$ – karta katalogowa
- Studzienka $\Phi 425$ PVC – karta katalogowa

	BRANŻA	DATA I PODPIS
	SANITARNA	
PROJEKTANT:	inż. Andrzej Duliński upr. bud. do proj. bez ograniczeń w specj. instalacyjnej w zakresie, sieci, instalacji i urządzeń ciepłych, wentylacyjnych, gazowych, wodociągowych i kanalizacyjnych nr ewid. MAP/0206/POOS/09	grudzień 2022
SPRAWDZAJĄCY:	mgr inż. Marcin Głód upr. bud. do proj. bez ograniczeń w specj. instalacyjnej w zakresie, sieci, instalacji i urządzeń ciepłych, wentylacyjnych, gazowych, wodociągowych i kanalizacyjnych nr ewid. MAP/0107/POOS/05	grudzień 2022
WSPÓŁPRACA:	inż. Patryk Głód	grudzień 2022

- OPIS TECHNICZNY -

1. Projekt architektoniczno – budowlany
2. Obowiązujące normy projektowania instalacji wodociągów, kanalizacji, gazu oraz centralnego ogrzewania
3. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 75, poz. 690 z późn. zm.)
4. Katalogi producentów elementów wodociągów, kanalizacji oraz armatury
5. Literatura fachowa

▪ INSTALACJE WODOCIĄGOWE

1. Przyłącz wody

Zaopatrzenie budynku w wodę nastąpi z sieci wodociągowej na podstawie warunków technicznych i oświadczenia o zapewnieniu dostaw wody. Dokumentacja przyłącza wody stanowi odrębne opracowanie.

2. Instalacja wodociągowa wewnętrzna

Za zestawem wodomierzowym należy zamontować kompaktowe urządzenie zmiękczające do uzdatniania wody napędzającej i uzupełniającej, oraz przeciwdziałania osadzaniu się kamienia na źródle ciepła i w instalacji grzewczej. Główne rurociągi rozprowadzające oraz rozprowadzenie do poszczególnych węzłów sanitarnych należy wykonać z rur warstwowych polietylenowych z wkładką aluminiową w systemie PRESS lub innych równorzędnych typu PE-Xb/Al/PEHD z umieszczoną pośrodku przekroju przewodu, rurą aluminiową spawaną wzdłużnie. Do łączenia stosować kształtki systemowe, zaprasowywane MLC albo inne równorzędne, wykonane z PVDF lub mosiądzu/ brązu z pierścieniem zabezpieczającym połączenie przed wystąpieniem korozji elektrolitycznej. Zacisk należy wykonać przez bezpośrednie zaciśnięcie rury na kształtce. Średnice głównych ciągów rozprowadzających oraz podejść do przyborów pokazano na rzutach oraz na rozwinięciu instalacji wody.

Instalacja wodociągowa rozprowadzana będzie do pionu pod posadzką na kondygnacji parteru oraz poddasza z minimalnym spadkiem 0,3% według opracowań rysunkowych. Piony wodociągowe zostaną zlokalizowane w projektowanych szachtach instalacyjnych. Na pionach należy zamontować zawory odcinające (średnice wg rys. technicznych). Podejścia do armatury czerpalnej należy prowadzić w bruzdach ściennych, pod stropem oraz w warstwach technicznych posadzki. Podejścia do przyborów sanitarnych należy zakończyć na wysokości od 0,6 do 0,8 m nad posadzką pomieszczeń za wyjątkiem aparatów natryskowych montowanych na wys. 1,8m nad posadzką.

Kompensację instalacji projektuje się naturalną z wykorzystaniem istniejących załamów przewodów poziomych. Przewody układane pod tynkiem powinny być izolowane, tak aby izolacja przejęła występujące wydłużenia cieplne. Przy montażu w posadzce przewiduje się mocowania co 80 cm. Przed i za kolankiem co 30 cm.

Instalację należy zaizolować – przewody wody ciepłej celem ograniczenia strat ciepła, a przewody wody zimnej celem zabezpieczenia przed roszczeniem.

Wszystkie rurociągi wody ciepłej należy izolować cieplnie zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 6 Listopada 2008.

- DN15 - 20 mm,
- DN20 - 20 mm,
- DN25 - 30 mm,
- DN32 - 30 mm,
- DN40 - 40 mm,

Materiały stosowane do izolacji powinny posiadać cechę nierozprzestrzeniania ognia, potwierdzoną stosownym dokumentem. Montaż izolacji przeprowadzać po uprzednim przeprowadzeniu prób szczelności instalacji potwierdzonych protokołem odbioru robót. Woda ciepła będzie z kotła gazowego współpracującego z zasobnikiem ciepłej wody użytkowej o pojemności 300 litrów. Woda ciepła wprowadzana będzie w ruch za pomocą pompy obiegowej wbudowanej w kocioł gazowy. Woda cyrkulacyjna wprowadzona będzie w ruch za pomocą pompy cyrkulacyjnej -Z 25/0,5 PN10.

2. Instalacja wodociągowa wewnętrzna

Za przyłączem wodociągowym projektuje się zawór pierwszeństwa. Instalacja hydrantowa przewidziana została jako nawodniona, odrębna od instalacji wody użytkowej z rur stalowych. W obrębie budynku zaprojektowano hydrant 33. W przypadku nie wystarczającego ciśnienia wody z sieci wodociągowej należy zainstalować hydrofor p.poż. podnoszący ciśnienie w instalacji hydrantowej.

3. Instalacja wody przeciwpożarowej

Instalacja hydrantowa przewidziana została jako nawodniona. Instalacja hydrantowa będzie przebiegać w podłogach i podejścia do hydrantów w brzdach ściennych. Wykonana będzie z rur stalowych ocynkowanych. Instalacja zasilać będzie 1 hydrant wewnętrzny DN33 z węzłem półsztywnym o nominalnej średnicy węża 33 mm. Instalacja wodociągowa przeciwpożarowa zasilana będzie z instalacji wodociągowej – odcinek instalacji przeciwpożarowej należy podłączyć do instalacji wodociągowej w miejscu wejścia przyłącza wody do budynku z zastosowaniem zaworu antyskażeniowego oraz zaworu pierwszeństwa. Projektowany hydrant wewnętrzny zapewniać będzie zasięg 40 m. Projektowany zasięg hydrantu wewnętrznego zapewniać będzie wąż półsztywny o długości 30 m i 10 m efektywny zasięg rzutu prądów gaśniczych. Minimalna wydajność poboru wody mierzona na wylocie prądownicy wynosić będzie nie mniej niż 1,0 l/s. Ciśnienie na zaworach odcinających hydrant wewnętrzny zapewniać będzie określoną wydajność i nie będą mniejsze niż 0,2 MPa oraz nie będzie przekraczać 1,2 MPa. Projektowane na instalacji zawory oraz wodomierz nie będą ograniczały wymaganej wydajności i ciśnienia. Instalacja nie będzie narażona na zamarzanie. Instalacja wykonana będzie z rur stalowych o średnicy nominalnej nie mniejszej niż DN 40. Przewody instalacji wykonane z materiałów palnych obudowane zostaną ze wszystkich stron osłonami o klasie odporności ogniowej co najmniej EI 60. Do obliczeń przyjęto jednoczesność działania:

- 1 hydrant 33 (wydajność 2x1,8 l/s)

Za wodomierzem zawór pierwszeństwa na instalacji bytowej.

Mocowanie instalacji

Przewody mocowane za pomocą podpór stałych (uchwytów) i podpór przesuwnych (wsporników lub wieszaków). Projektuje się hydranty wewnętrzne w ochronnych szafkach metalowych zgodnych z wymaganiami Polskich Norm. Hydranty wewnętrzne usytuowana zostaną w drogach komunikacji ogólnej. Zawory odcinające hydranty wewnętrzne umieścić na wysokości $1,35 \pm 0,1$ m od poziomu podłogi. Rurociągi wodociągowe mocowane do ścian i stropów za pomocą systemowych uchwytów z wkładką gumową. W przypadku nie wystarczającego ciśnienia wody z sieci wodociągowej należy zainstalować hydrofor p.poż. podnoszący ciśnienie w instalacji hydrantowej.

▪ INSTALACJE KANALIZACYJNE

1. Przyłącz kanalizacji

Odprowadzenie ścieków nastąpi do sieci kanalizacji sanitarnej na podstawie warunków technicznych i oświadczenia o zapewnieniu odbioru ścieków. Dokumentacja przyłącza kanalizacji sanitarnej stanowi odrębne opracowanie. Szczegóły techniczne dotyczące projektu przyłącza opracowane będą w dokumentacji przyłącza, która wykonana będzie w odrębnym etapie i nie jest objęta tym wnioskiem.

2. Instalacja kanalizacji sanitarnej i technologicznej

Z budynku zaprojektowano instalację kanalizacji sanitarnej oraz technologicznej poprzez separator koalescencyjny $\Phi 1000$. 2 l/s.

Parametry zewnętrznego odcinka kanalizacji sanitarnej – grawitacyjnej:

- rury PVC-U SN8 $\Phi 160$, L = 8,32 m, i = 3%

Parametry zewnętrznego odcinka kanalizacji technologicznej – grawitacyjnej

- rury PVC-U SN8 $\Phi 160$, L = 6,42 m, i = 1,5%

3. Instalacja wewnętrzna

Instalacja kanalizacji sanitarnej podposadzkowej w budynkach wykonana będzie z rur PVC SN4 kielichowych. Piony kanalizacji sanitarnej projektuje się z rur PVC. Piony te będą zakończone wywiewkami 110/160 wyprowadzonymi ponad dach. Podejścia do urządzeń sanitarnych wykonane będą pod tynkiem lub obudowane. Instalację kanalizacji sanitarnej pod posadzkowej projektuje się prowadzić ze spadkiem min. 1,5%. Piony należy wyposażyć w czyszczak zainstalowany 0,5m nad

posadzką. Przewody kanalizacyjne powinny być układane kielichami w kierunku przeciwnym do przepływu ścieków.

Cięcie rur na budowie należy poprzedzić ich wcześniejszym oczyszczeniem, wyznaczeniem miejsca przecięcia, a następnie skorzystania z piły o drobnych zębach przy koniecznym zachowaniu kąta prostego (skorzystać ze skrzynki uciosowej). Przycięty bosy koniec należy oczyścić z zadziorów i zukosować pod kątem około 15 st.za pomocą pilnika. Nie należy przycinać kształtek. Połączenia rur wykonać poprzez posmarowanie bosego końca rury środkiem poślizgowym na bazie silikonu, a następnie wprowadzić do kielicha aż do oporu. Następnie zaznaczyć pisakiem rurę na krawędzi kielicha i wysunąć ją na odległość około 10mm. Końcówki kształtek można całkowicie wsunąć do kielichów. Mocowanie przewodów należy wykonać do konstrukcji budynku za pomocą uchwytów lub obejm. Mocowanie powinno być zlokalizowane pod kielichami. Na przewodach pionowych należy stosować jedno mocowanie stałe i jedno mocowanie przesuwne. Wentylację kanalizacji zapewniono poprzez wyprowadzenie ponad dach pionu do wysokości od 0,5 – 1,0 m i zakończyć rurą wywiewną 110/160. Pion i podejście do przyborów należy obudować zgodnie z projektem architektury. Przejścia pod ławami fundamentowymi należy prowadzić w rurach stalowych ochronnych. Wszystkie szczegółowe rozwiązania, materiały, spadki należy wykonać zgodnie z rysunkami oraz specyfikacją materiałową. Podczas montażu, eksploatacji i konserwacji należy przestrzegać przepisów obowiązujących w zakresie transportu, ochrony przeciwpożarowej, przeciwporażeniowej, bezpieczeństwa pracy, eksploatacji urządzeń gazowych oraz przy pracach spawalniczych i malarskich w pomieszczeniach zamkniętych. Instalację wykonać zgodnie z „Warunkami technicznymi wykonania i odbioru robót budowlano-montażowych” COBRTI Instal, instrukcjami producentów urządzeń oraz PN i normami branżowymi

4. Uwagi

Roboty budowlano – montażowe należy prowadzić zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 28-03-1972 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu robót budowlano – montażowych i rozbiórkowych (Dz. U. 1972 r. nr 13 poz. 93) w zakresie dotyczącym inwestycji;

- Przygotowanie inwestycji należy prowadzić zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26.09.1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. 1997 r. nr 129 poz. 844) w zakresie dotyczącym inwestycji i działalności;
- Stosowane materiały budowlane, instalacyjne i wykończeniowe, zwłaszcza impregnaty, muszą mieć aktualne aprobaty i kryteria techniczne ITB lub innej jednostki badawczej dopuszczający je do stosowania w budownictwie oraz winny odpowiadać PN;
- Roboty wykonać zgodnie z zasadami sztuki budowlanej i przepisami BHP, pod dozorem uprawnionego kierownika budowy;
- Roboty prowadzić zachowując wymogi norm:
- Wodociągi i przewody zewnętrzne, wymagania i badania przy odbiorze – PN – 81/B – 10725,
- Próby szczelności – PN – 70/B – 10715,
- Całość robót wykonać zgodnie z warunkami technicznymi wykonania i odbioru robót budowlano montażowych cz. II – instalacje sanitarne i przemysłowe.
- Za utrzymanie pomieszczenia w którym znajduje się wodomierz odpowiada odbiorca wody.
- Po wykonaniu przyłączy należy wykonać inwentaryzację powykonawczą.

Woda doprowadzona do budynku winna odpowiadać wymogom stawianym wodzie zdanej do picia i na potrzeby gospodarcze zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007 r. w sprawie wymagań dotyczących jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. Nr 61, poz. 417 z dnia 2007)

▪ INSTALACJE GAZOWE

1. Przyłącz gazowy

Do budynku doprowadzony będzie przyłącz gazu wg odrębnego opracowania w II ETAPIE. Przyłącz gazu prowadzony będzie od sieci do skrzynki usytuowanej na budynku. Szczegóły techniczne dotyczące projektu przyłącza opracowane będą w dokumentacji przyłącza, która wykonana będzie w odrębnym etapie i nie jest objęta tym wnioskiem.

2. Instalacja wewnętrzna

Do wykonania instalacji wewnątrz budynku należy użyć rur stalowych czarnych bez szwu wg PN - 79/H-74200 lub PN - 80/H – 74219. Przewody gazowe należy prowadzić po ścianie wewnętrznej lub

zewnątrznej. Dopuszcza się prowadzenie rur stalowych w bruzdach ściany wewnętrznych, wypełniając je suchą zaprawą cementową, łatwą do usunięcia w razie kontroli przewodów. Zaprawy wapienne i gipsowe są niedopuszczalne. Przy przejściach przez przegrody konstrukcyjne (ściany, stropy), przewody prowadzić w rurach ochronnych, które winny wystawać po 3 cm z każdej strony przegrody. Przewody na ścianach i do stropów zamocować za pomocą haków lub uchwytów rozmieszczonych w odl. 1,5 - 2,0 mb.

Typoszereg zaprojektowanych rur stalowych:

DN15 – 21,3 x 2,0 mm

DN20 – 26,9 x 2,3 mm

DN25 – 33,7 x 2,6 mm

DN32 – 42,4 x 2,6 mm

Przewodów nie wolno układać na strychach i pod podłogą. Prowadzenie przewodów gazowych wzdłuż innych instalacji:

- 10 cm od pionowych przewodów wod-kan. i c-o,
- 15 cm nad przewodami poziomymi wod.-kan.,
- 15 cm pod poziomymi przewodami c-o,
- 10 cm nad puszkami z rozgałęźnymi zaciskami instal. - elektr.
- 60 cm od urządzeń elektrycznych iskrzących.

W przypadku skrzyżowania instalacji gazowej z innymi instalacjami należy instalację gazową oddalić o 20 mm. Przed przyborami zamontować kurki odcinające, przelotowe na wysokości min. 0,7 m od podłogi, nie dalej niż 1 m od urządzenia gazowego, łącząc je na gwint z pozostałą instalacją. Całość instalacji wykonać zgodnie z warunkami technicznymi wykonania instalacji gazowej oraz z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 75, poz. 690 z późn. zm.).

3. Przybory gazowe

Do podłączenia przewiduje się przybory gazowe odpowiadające wymogom Zarządzenia Głównego Inspektora Gospodarki Energetycznej z dnia 20.07.1984 r. (MP nr 20/84 poz. 139) w sprawie uzgodnienia produkcji i importu urządzeń energetycznych wraz z późniejszymi zmianami. Projektuje się podłączenie kotła gazowego kondensacyjnego, oraz kuchni gazowej odpowiadających wymogom wyżej cytowanego zarządzenia. Zainstalowanie przyborów gazowych wymaga zachowania od innych instalacji takich samych odległości jak dla instalacji gazowych. Przybory gazowe mogą być montowane w odległości nie mniejszej niż 0,5 m od drzwi i okien.

4. Wentylacja i odprowadzenie spalin

Pomieszczenie w którym zamontowany będzie kocioł gazowy ma zaprojektowane 2 indywidualne przewody kominowe: koncentryczny spalinowy $\Phi 125/80$, oraz wentylacyjny 120 x 170 mm. Pomieszczenie w którym będzie montowany kocioł gazowy ma zaprojektowaną kubaturę nie mniejszą niż 6,5 m³, oraz zapewniającą obciążenie nie wyższe jak 4000 kcal/m³ pomieszczenia. Drzwi tego pomieszczenia mają zaprojektowane podcięcia (kratki) w dolnej części lub otwory o ogólnym przekroju nie mniej niż 200 cm². Połączenia przyborów gazowych z przewodami spalinowymi należy wykonać za pomocą rur spalinowych. Długość całkowita rury nie może przekroczyć 2 m, a odcinek pionowy tej rury winien mieć co najmniej 22 cm. Przewody wentylacyjne i spalinowe są zaprojektowane 0,6 m ponad poziom kalenicy przy pokryciu palnym i 0,3 m nad połac dachową przy pokryciu niepalnym. Na całej długości przewodów spalinowych nie montować zamknięć (zasuw). Prawidłowość podłączenia przyborów gazowych do przewodów kominowych potwierdza mistrz kominarski sporządzając protokół.

5. Rozwiązanie techniczne – kocioł gazowy

Zaprojektowano kocioł gazowy kondensacyjny o znamionowej mocy grzewczej 35 kW.

Parametry kotła:

	J.m.	Wartość
Moc c.o. minimalna/nominalna (80/60°C)	kW	3,5 ÷ 34,2
Moc c.o. minimalna/nominalna (50/30°C)	kW	3,9 ÷ 36,0
Maksymalne ciśnienie robocze c.o.	bar	3
Maksymalna temperatura robocza c.o.	°C	90
Zakres regulacji temperatury c.o. (maksymalny zakres roboczy)	°C	20 ÷ 85
Całkowita pojemność naczynia wyrównawczego	l	10 (7,1)
Ciśnienie wstępne w naczyniu wyrównawczym	bar (MPa)	1,0 (0,1)
Ilość wody w kotle	l	2,4
Ciśnienie dyspozycyjne przy wydajności 1000 l/h	kPa (m H ₂ O)	37,2 (3,8)
Moc maksymalna w trybie c.w.u. (przy pracy z zasobnikiem c.w.u.)	kW	34,2
Temperatura ustawialna c.w.u. (przy pracy z zasobnikiem c.w.u.)	°C	10 ÷ 60

Komplet urządzeń powinien zawierać wszystkie niezbędne elementy kotłowni między innymi: naczynie przeponowe, pompę obiegową, zawór bezpieczeństwa c.o., zawór nadmiarowo – upustowy, podstawowy regulator temperatury c.o., zawór trójdrogowy, regulator temperatury c.w.u., oraz wbudowane elementy zabezpieczające: czujnik ciągu kominowego, czujnik przegrzewu, kontrolę obecności płomienia, zabezpieczenie przed brakiem wody w kotle. Od zaworu bezpieczeństwa w kotle należy zrobić otwarte odprowadzenie wody (np. poprzez syfon) do kanalizacji. Na powrocie z instalacji c.o. musi być założony filtr siatkowy o średniej gęstości pomiędzy dwoma zaworami kulowymi odcinającymi. Na zasilaniu gazem wymagany jest zawór kulowy gazowy w miejscu widocznym oraz łatwo dostępnym oraz filtr gazowy.

Kotłownię wyposażać w detektory awaryjnego wypływu gazu zabudowane w rejonie palników, powodujące samoczynne zamknięcie dopływu gazu za pośrednictwem zaworu klapowego szybkozamykającego MAG-3 zabudowanego w szafce.

W skład systemu detekcji gazu projektuje się zastosować:

- zawór szybkozamykający MAG-3 DN32. Zabudować w skrzynce zawór MAG-3 zamykany jest sygnałem z zadziałania czujek detekcji gazu w kotłowni lub sygnałem ppoż w przypadku pożaru – 1 szt.
- Sygnalizator optyczno-akustyczny szt.1
- modułu alarmowego MD - szt.1. Centrala sterująca systemem detekcji gazu musi umożliwić wyłączenie zaworu szybkozamykającego (typu MAG-3 DN32) dla kotłowni, z systemu sygnalizacji pożaru (styk bezpotencjałowy typu NC) wystawiony przez centralę sygnalizacji pożaru.
- detektor gazu DEX szt. 1 System - przed montażem i zamówieniem systemu skontaktować się z przedstawicielem firmy w celu ustalenia lokalizacji syreny alarmowej i modułu alarmowego.
- Dobrano detektor gazu DEX i zlokalizowano go pod stropem pomieszczenia kotłowni

Detektory nastawić na następujące wartości stężeń progowych (wyrażone w % DGW- dolnej granicy wybuchowości):

- **Alarm 1** – poziom ostrzegawczy- ustawienie progu zadziałania 10 % DGW, przynajmniej 1 detektor wskazuje stężenie powyżej progu zadziałania, wygenerowanie ostrzegawczego sygnału optyczno – dźwiękowego oraz sygnału do tablicy synoptycznej zabudowanej w pomieszczeniu ochrony, sygnalizację optyczno-dźwiękową zabudować na zewnątrz kotłowni,
- **Alarm 2** – poziom alarmowy - ustawienie progu zadziałania 30 % DGW, przynajmniej 1 detektor wskazuje stężenie powyżej progu zadziałania, następuje zamknięcie zaworu odcinającego MAG-3 dopływu gazu do instalacji oraz wygenerowanie sygnału akustycznego i dźwiękowego i sygnału sterującego urządzeniami zewnętrznymi oraz sygnału do tablicy synoptycznej, zabudowanej w pomieszczeniu ochrony.
- Otwarcie zaworu MAG-3 może nastąpić tylko ręcznie.
- Sygnał o zamknięciu zaworu szybkozamykającego MAG-3 jest przekazywany do tablicy synoptycznej. Zawory odcinające przed palnikami wchodzą w skład ścieżki gazowej i zawarte będą w projekcie wykonawczym kotłowni.

6. Sprawdzenie instalacji

Przed oddaniem instalacji do użytku instalacja podlega sprawdzeniu:

- kontroli zgodności wykonawstwa z PT
- kontroli jakości wykonania
- próbie szczelności.

Próbie szczelności należy przeprowadzić powietrzem na ciśnienie 0,10 MPa na manometrze rtęciowym przez 30 minut.

Sprawdzenie wykonuje wykonawca przy udziale Dostawcy Gazu, użytkownika i inwestora spisując z przeprowadzonej próby protokół w 3 egz.

7. Postanowienia końcowe

Przewiduje się montaż przyborów gazowych zgodnie z wydanymi warunkami technicznymi i zapewnieniem dostawy gazu przez Rozdzielnię Gazu.

Niniejszy projekt należy zatwierdzić w miejscowym Urzędzie Administracji Samorządowej - Wydział Budownictwa.

▪ INSTALACJE CENTRALNEGO OGRZEWANIA

1. Podstawa opracowania

- Założenia i wytyczne przekazane przez Inwestora
- Akty prawne i normy obowiązujące w tym zakresie
- Wymagania techniczne COBRTI INSTAL Zeszyt 2. „Wytyczne projektowania instalacji centralnego ogrzewania”
- Wymagania techniczne COBRTI INSTAL Zeszyt 6. „Warunki techniczne wykonania i odbioru instalacji grzewczych”
- PN-EN ISO 10211:2008 Mostki cieplne w budynkach – Strumienie ciepła i temperatury powierzchni – Obliczenia szczegółowe
- PN-EN ISO 13370:2008 Ciepłota właściwości użytkowe budynków – Wymiana ciepła przez grunt. Metody obliczania
- PN-EN ISO 13789:2008 Ciepłota właściwości użytkowe budynków - Współczynniki wymiany ciepła przez przenikanie i wentylację. Metoda obliczania
- PN-EN 12831:2006 Instalacje grzewcze w budynkach. Metoda obliczania projektowanego obciążenia cieplnego
- PN-B-02421:2000 Ogrzewnictwo i ciepłownictwo. Izolacja cieplna przewodów, armatury i urządzeń. Wymagania i badania przy odbiorze

2. Przedmiot opracowania

Przedmiotem opracowania jest PROJEKT WYKONAWCZY instalacji centralnego ogrzewania w budynku remizy OSP.

3. Instalacja centralnego ogrzewania

3.1. Zakres opracowania

- Bilans cieplny sporządzony na podstawie projektu architektoniczno-budowlanego przy pomocy programu komputerowego Purmo SDG 2.0
- Obliczenia hydrauliczne instalacji grzewczej z zastosowaniem zaworów grzejnikowych termostatycznych oraz zaworów regulacyjnych wykonane za pomocą programu Instal-Therm HCR 4.

3.2. Założenia projektowe

- Strefa klimatyczna: III, $t_z = -20^\circ\text{C}$
- System ogrzewania: rozdzielaczowy
- Parametry czynnika grzewczego 55/45°C – grzejniki + nagrzewnice wodne, 40/30°C – ogrzewanie podłogowe

Podstawowe parametry obliczeniowe budynku:

Powierzchnia ogrzewana	526,37 m ²
Kubatura ogrzewana	1840,88 m ³
Projektowe obciążenie cieplne	27,1 kW

3.3. Instalacja centralnego ogrzewania podłogowego

Zaprojektowano instalację centralnego ogrzewania podłogowego na kondygnacji parteru oraz dla dwóch pomieszczeń na poddaszu. Instalacja ogrzewania podłogowego będzie zasilana za pomocą projektowanego kotła gazowego kondensacyjnego jednofunkcyjnego. Został dobrany zawór trójdrogowy o temperaturze wody zmieszanej 40 °C. Dobrano pompę do układu mieszającego o wydajności 0,591 m³/h i wysokości podnoszenia 1,43 mH₂O. Jako elementy grzejne zastosowano grzejniki podłogowe. Projektowane piony i podejścia oraz rozdzielacze należy wykonać z rur PE. Przewody należy prowadzić pod posadzką oraz w bruzdach ściennych w izolacji PE gr. 4,0 mm. Przy przejściu przez przegrody budowlane rurociągi należy prowadzić w tulejach ochronnych. Przewody należy instalować ze spadkiem 0,5% od zaworów odpowietrzających. Średnice przewodów przedstawiono w części rysunkowej. Jednocześnie dla umożliwienia przejścia wydłużeń termicznych na trasie rurociągów na odcinkach prostych długości powyżej 5 m wykonać kompensatory U-kształtowe lub wykorzystać naturalne załamania trasy jako potencjalne punkty samokompensacyjne. Zastosowano rury PE-Xa 16 x 2,0. Podłączone będą od dołu do rozdzielacza strefowego. Długość każdej pętli oraz rozstaw rurek przedstawiono w części rysunkowej. Odpowietrzanie węzownic odbywa się przez odpowietrznik automatyczny na rozdzielaczu. Zaleca się ślimakowy układ węzownic, gdyż daje on najbardziej równomierny rozkład temperatury podłogi. Węzownice mocować do siatki zbrojeniowej z drutu 4 mm o oczkach 150×150 mm za pomocą specjalnych uchwytów z tworzywa sztucznego lub przy pomocy drutu w oplocie tworzywowym. Konstrukcję płyty grzejnej wykonać zgodnie z wytycznymi wybranego systemu ogrzewania podłogowego. Wzdłuż ścian zewnętrznych i elementów konstrukcyjnych budynku wykonać izolację brzegową za pomocą taśmy przysięennej z nacięciem. Izolacja brzegowa ogranicza straty ciepła przez ścianę, stanowi dylatację płyty betonowej grzejnej od ścian zewnętrznych i elementów konstrukcyjnych budynku, układana do wysokości wylewki betonowej. Jastrzych grzejny oprócz obwodowego podziału taśmą brzegową należy dodatkowo rozdzielić profilami dylatacyjnymi. Szczeliny dylatacyjne należy wykonać w taki sposób, by dostępnych było co najmniej 5mm wolnej przestrzeni pomiędzy polami jastrychu. W obrębie szczelin dylatacyjnych maty styropianowe należy przecinać. Po wykonaniu należy je zamknąć za pomocą profili dylatacyjnych. Obwody grzejne nie mogą przebiegać przez szczeliny dylatacyjne, jedynie przewody podłączeniowe mogą przechodzić przez dylatację. Przejścia przewodów ogrzewania podłogowego przez dylatację należy wykonać w karbowanej rurze osłonowej „peszel” na długości 15 cm z obu stron dylatacji. Dla poszczególnych pomieszczeń czynnik grzewczy doprowadzany jest za pomocą węzownic podłączonych do rozdzielaczy strefowych. Rozdzielacze wykonane są z mosiądzu o przekroju 3/4". Na rozdzielaczach zasilających wbudowane są zawory regulacyjne do każdej pętli grzewczej. Są one wyposażone w siłowniki sterowane przez termostat umieszczony w pomieszczeniu. Powinien on być ustawiony na żadaną temperaturę. Na rozdzielaczach powrotnych zastosowano natomiast zawory do regulacji przepływu (z nastawą wstępną), umożliwiające dokładną regulację hydrauliczną instalacji. Każdy z końców przyłączonych węzownic wyposażony jest w zawór odcinający. Temperatura czynnika grzewczego ogrzewania podłogowego jest utrzymywana automatycznie. Maksymalna temperatura wody ogrzewania podłogowego nie może być wyższa niż + 55 °C. Zapewnia to czujnik temperatury zainstalowany na przewodzie zasilającym za pompą obiegową. Różnica temperatur wody $\Delta t = 10$ °C.

Dla instalacji centralnego ogrzewania podłogowego o parametrach:

- $Q = 5087$ W
- $\Delta p = 14,0$ kPa

Projektuje się obieg grzewczy z zaworem mieszającym trójdrogowym oraz pompą obiegową. Przyjęto:

- zawór trójdrogowy typu 1 213704
- pompę 1.0 15/1-4

3.3.1. Izolacje instalacji grzewczych

Izolacja termiczna - wg opisu w dalszej części opracowania. Izolacja antykorozyjna - dla rurociągów przyjęto zabezpieczenie antykorozyjne instalacji z rur stalowych transportujących wodę o temp. do 150°C. Rurociągi stalowe przed malowaniem należy oczyścić do II stopnia czystości i pomalować:

- 2 x farbą ftalową do gruntowania przeciwrdzewną miniową
- 2 x emalią ftalową ogólnego stosowania

Łączna grubość powłok antykorozyjnych minimum 60 mikronów. Rurociągi oznakować wg oznakowań zakładowych lub wg normy PN-70/M-01270 poprzez malowanie pasków identyfikacyjnych i strzałek kierunkowych określających przepływ.

Płukanie instalacji - w czasie montażu rurociągów należy zwrócić szczególną uwagę na zachowanie w maksymalnym stopniu czystości układanych odcinków rur. Po wykonaniu prób szczelności należy instalację poddać trzykrotnemu płukaniu wodą aż do usunięcia zawiesin do poziomu poniżej 5 mg/dm³. Po każdym płukaniu wyczyścić filtry.

Regulacja hydrauliczna - przewidziana jest za pomocą zaworów regulacyjnych oraz za pomocą zaworów grzejnikowych termostatycznych. Regulację przeprowadzić przy wykorzystaniu aparatury pomiarowej dostawcy armatury.

3.3.2. Wytyczne wykonania i odbioru

Przewody ogrzewania podłogowego prowadzić w formie ślimaka- zachowując szerokość układania podaną dla każdego pomieszczenia z uwzględnieniem stref brzegowych. Przed wylaniem betonu należy wykonać próbę ciśnieniową. Przez okres wiązania warstwy betonu rury powinny pozostać pod ciśnieniem 0,2-0,3 MPa. Przestrzeń nad dylatacją wypełnić materiałem trwale elastycznym np.: żywicą syntetyczną. Rury PE-RT układać z nadładkiem. Należy unikać prowadzenia przewodów w miejscach narażonych na uszkodzenia mechaniczne np. w obrysie misek ustępowych mocowanych na śruby do posadzki. Przed dokonaniem nastaw zaworów instalację należy kilkakrotnie przepłukać wodą. Badania szczelności instalacji należy przeprowadzić przed wykonaniem izolacji termicznej. W czasie przeprowadzania próby szczelności instalacji w stanie zimnym, połączonym z płukaniem zładu wszystkie zawory muszą znajdować się w punkcie całkowitego otwarcia. Na 24 godz. przed próbą szczelności na zimno należy dokonać dodatkowych oględzin. Próbę szczelności na zimno należy wykonać na ciśnienie 0,6 MPa. Przed przystąpieniem do próby na gorąco budynek powinien być ogrzany w ciągu co najmniej 72 godzin. Wynik próby uważa się za pozytywny, jeżeli cała instalacja nie wykazuje przecieków ani roszczenia, a po ochłodzeniu nie stwierdzono uszkodzeń i trwałych odkształceń. Rozprowadzenie przewodów dostosować do otworów w przegrodach konstrukcyjnych. - ogrzewanie podłogowe Przygotowaną instalację ogrzewania podłogowego należy przykryć warstwą wylewki betonowej lub anhydrytowej (metoda mokra). W przypadku stosowania wylewek anhydrytowych należy przestrzegać wytycznych producenta /dostawcy

Podczas wykonywania ogrzewania podłogowego należy przestrzegać poniższych zaleceń:

- w fazie wylewania posadzek na których rozłożono rury należy utrzymywać w rurach ciśnienie min 3 bary (zalecane 6 bar),
- rury powinny zostać zabezpieczone przed mechanicznym uszkodzeniem w fazie robót budowlanych,
- należy wyznaczyć ciągi komunikacyjne np. przez rozłożenie desek,
- jastrych po wylaniu należy pielęgnować,
- okres wiązania jastrychu cementowego wynosi 21–28 dni, dopiero po tym okresie można uruchomić ogrzewanie,
- uruchomienie instalacji wykonuje się z początkową temperaturą wody 20°C, zwiększaną każdego następnego dnia o 5°C aż do osiągnięcia wartości projektowanej,
- po okresie rozruchu jastrych powinien zostać odpowiednio wygrzany – min przez 4 dni przy wartości maksymalnej (zaprojektowanej) temperatury wody w celu usunięcia nadmiaru wilgoci,
- wykładziny podłogowe powinny być układane przy temperaturze posadzki 18–20°C po wykonaniu uruchomienia instalacji i wygrzaniu jastrychu,
- należy zwrócić uwagę na odpowiednie wykonanie fug przy wykładzinach ceramicznych (powinny pokrywać się ze szczelinami dylatacyjnymi),
- wszelkie zaprawy, kleje powinny być trwale elastyczne w temperaturze 55°C (posiadać atesty producentów do stosowania w ogrzewaniu podłogowym).
- w budynku powinny być zakończone wszelkie prace montażowe instalacji elektrycznych i sanitarnych, zamontowana stolarka okienna i drzwiowa, oraz wykonane prace tynkarskie,
- podłoże powinno być starannie przygotowane, nierówności nie powinny przekraczać 2-3 mm/m i 5-8 mm na całej długości pomieszczenia,
- podczas wykonywania posadzki instalacja powinna być pod ciśnieniem (0,2-0,3 MPa), w celu wykazania ewentualnych uszkodzeń rurociągów,

- przy wylewaniu betonu temperatura materiału a także pomieszczenia nie powinna być niższa niż 5°C,
- po okresie dojrzewania wylewki a przed układaniem wykładziny podłogowej, płytę należy wygrzać,
- między płytą podłogową a konstrukcją budynku musi znajdować się tzw. dylatacja (o szerokości co najmniej 0,5 cm), dzięki niej podłoga będzie mogła odkształcać się pod wpływem temperatury. Grzejniki podłogowe nie powinny znajdować się blisko kabli elektrycznych. Rozdzielacze należy montować powyżej poziomu płyty grzewczej w celu umożliwienia odpowietrzenia rur. Rozdzielacz dolny umieszczamy 0,5 m powyżej powierzchni wykończonej podłogi. Dylatację należy wykonać taśmą dylatacyjną (brzegową). Dylatację należy wykonywać od warstwy izolacji cieplnej do fugi warstwy wykładziny podłogowej. Dylatacje i fugi muszą posiadać właściwości pozwalające na niwelowanie rozszerzania i kurczenia się wylewki.

3.4. Instalacja centralnego ogrzewania grzejnikowego

Zaprojektowano rozdzielacze zlokalizowane w pomieszczeniu technicznym oraz kotłowni. Rozdzielacze wykonane są z mosiądzu o przekroju 3/4" umieszczone w szafce podtynkowej (705-775 mm) z rygłem 750 mm. Każdy obieg grzejnikowy na rozdzielaczu musi być wyposażony w zawory odcinające na zasilaniu i powrocie. Jako elementy grzejne dobrano grzejniki stalowe płytowe. Wszystkie grzejniki wyposażone są w zawór termostatyczny oraz zawór regulux na powrocie. W umywalniach zastosowano grzejniki Purmo Santorini. Przewody od rozdzielacza do grzejników należy prowadzić w warstwach posadzkowych, jednolitym odcinkiem rurociągu (bez połączeń i rozgałęzień). W przypadku rur zaciskanych montowanych pod stropem należy przestrzegać zasad montażu rur. Szczególnie unikać montażu pod naprężeniami i pod kątami ostrymi czy rozwartymi. Instalację prowadzić z minimalnym, spadkiem 0,3 % umożliwiającym w najniższych punktach odwodnienie, a w najwyższych odpowietrzenie instalacji. Odpowietrzenia wykonać zgodnie z PN-91/B-02420. Płukanie rurociągu powinno być wykonane za pomocą wody o temperaturze możliwie zbliżonej do temperatury roboczej i przy największym natężeniu przepływu. Końcową fazę płukania należy wykonać wodą zasilającą. Płukanie powinno zostać wykonane co najmniej dwukrotnie – w zależności od stopnia zabrudzenia rurociągu. Po wykonaniu płukania instalację w całości poddać badaniu na szczelność. Sprawdzenie to powinno być wykonane przed nałożeniem izolacji. Dopuszcza się przeprowadzenie prób na izolowanych rurociągach pod warunkiem pozostawienia odkrytych wszystkich połączeń. Badanie przeprowadzić wodą o ciśnieniu $1,5 \times P_{rob}$ (3,5bara). Przed rozpoczęciem tej próby należy dokonać oględzin zewnętrznych rurociągów i sprawdzić zgodność z dokumentacją.

Dla instalacji centralnego ogrzewania grzejnikowego o parametrach:

- $Q = 9654 \text{ W}$
- $\Delta p = 10,0 \text{ kPa}$

Projektuje się obieg grzewczy z pompą obiegową:

1.0 15/1-4

3.4.1. Izolacja termiczna i antykorozyjna instalacji

Rurociągów ocynkowanych zewnętrznie oraz PEX nie ma potrzeby izolować antykorozyjnie. Rurociągi przebiegające przez pomieszczenia nieogrzewane (piwnice) w całości izolować cieplnie (zgodnie z PN) otulinami termoizolacyjnymi z pianki poliuretanowej PUR w płaszczu PCV z uwagi na wyższe parametry izolacyjności $\lambda = 0,035 \text{ W/m} \cdot \text{K}$ i większą odporność na starzenie się. Zamiennie jako równorzędne stosować otuliny z wełny mineralnej w płaszczu PCV. Rurociągi prowadzone w posadzce lub w ścianie dopuszcza się zaizolować pianką PE o $\lambda_{min} = 0,040 \text{ W/m} \cdot \text{K}$. Wykonanie izolacji rozpocząć można dopiero po uprzednim przeprowadzeniu wymaganych prób szczelności oraz po potwierdzeniu prawidłowości wykonania tych robót protokołem odbioru. Powierzchnia rurociągu lub urządzenia powinna być czysta i sucha. Nie dopuszcza się wykonywania izolacji cieplnych na powierzchniach zanieczyszczonych ziemią cementem, smarami.

3.4.2. Oznakowanie instalacji

Po ułożeniu izolacji cieplnej rurociągów należy wykonać oznakowanie rurociągów. Oznaczenia należy wykonać zgodnie z PN-70/N-01270. Przy każdym zaworze równoważącym należy umieścić tabliczkę z numerem zaworu zgodnym z numerem pionu/mieszkania wg rozwinięć instalacji. Na tabliczce umieścić wartość nastawy oraz wielkość przepływu do dokonaniu nastawy.

3.5. Ciepło technologiczne

Z kotłowni zaprojektowano wykonanie obiegu ciepła technologicznego doprowadzonego do nagrzewnic wodnych w garażu. Czynniki grzewcze będą wprowadzane w obieg za pomocą pompy obiegowej 1.0 15/1-4. Dobrano dwie nagrzewnice wodne:

- zakres mocy grzewczej 3-20 [kW]
- maksymalna wydajność powietrza – 2100 [m³/h]
- zasięg poziomy – max. 14 [m]
- zasięg pionowy – max. 8 [m]

Dla instalacji ciepła technologicznego do nagrzewnic wodnych o parametrach:

- $Q = 11\,955\text{ W}$
- $\Delta p = 11,0\text{ kPa}$

Projektuje się obieg grzewczy z pompą obiegową:

- 1.0 15/1-4

▪ INSTALACJA SPRĘŻONEGO POWIETRZA

1. Instalacja sprężonego powietrza

W garażu oraz warsztacie zaprojektowano instalację sprężonego powietrza. Zasilana ona będzie z kompresora tłokowego olejowego o mocy ok. 2-4 kW. Rozprowadzona będzie przewodami PP-R SDR6 (średnice wg rysunków technicznych) podwieszonymi pod sufitem do stanowisk wozów strażackich i warsztatu.

▪ INSTALACJA KANALIZACJI OPADOWEJ

Zaprojektowano instalację kanalizacji opadowej do projektowanego zbiornika retencyjnego szczelnego.

Parametry projektowanej instalacji:

Rurociąg kanalizacji PP Ø 160 SN8 – spadki i długości wg profilu podłużnego.

Rurociąg kanalizacji PP Ø 200 SN8 – spadki i długości wg profilu podłużnego

Ilość ścieków deszczowych

Na terenie inwestycji będą powstawać ścieki opadowe. Ścieki opadowe będą odprowadzane systemem kanalizacyjnym do projektowanych zbiorników retencyjnych szczelnych. Wody opadowe pochodzą z dachu o powierzchni 535 m² oraz terenów utwardzonych.

$$Q = \psi \times q \times F \text{ [dm}^3/\text{s]}$$

Gdzie:

Q – ilość ścieków opadowych

q – natężenie deszczu miarodajnego

F – powierzchnia zlewni

$$q = A/t^{0,667}$$

gdzie:

t – czas trwania deszczu miarodajnego

A – współczynnik którego wartość wg wzoru Błaszczyka wynosi:

$$A = 6,631 \times (H^2 \times C)^{1/3}$$

H – suma normalnych opadów rocznych [mm]

C – liczba lat przypadająca na jedno zdarzenie deszczu o natężeniu q lub większym

Powierzchnia zadaszona – 535 m² współczynnik spływu $\psi = 0,90$

Obliczenie ilości ścieków odprowadzanych do zbiorników retencyjnych szczelnych:

Przyjęto:

- suma opadów rocznych $H=750$ mm
 - czas trwania deszczu miarodajnego $t = 15$ min
 - liczba lat przypadająca na jedno zdarzenie deszczu o natężeniu q lub większym $C=1$
 - obliczenie współczynnika $A=6,631 \times 82,55 = 547,38$
- $$q = 547,38/15^{0,667}$$

Przyjęto:

$q = 408$ l/s ha

- dla zadaszeń

$$Q_1 = 0,9 \times 0,015 \times 535 = 7,22 \text{ dm}^3/\text{s}$$

Skład ścieków deszczowych

- dla wód opadowych zbieranych z powierzchni dachów przyjęto następujące stężenia zanieczyszczeń:
 - Zawiesina ogólna 35 mg/dm^3
 - Ekstrakt eterowy 10 mg/dm^3
- dla wód opadowych z powierzchni terenów – szczelnych – utwardzonych zanieczyszczenia będą różne w zależności od fazy i okresu który upłynął od ostatniego deszczu. Najwyższe stężenia będą występować w początkowej fazie deszczu. Przyjęto średnie stężenia zanieczyszczeń w wartości:
 - Zawiesina ogólna 120 mg/dm^3
 - Ekstrakt eterowy 80 mg/dm^3

Przewody kanalizacyjne muszą spełniać wymagania:

- PN – 92/B-10735 Kanalizacja. Przewody kanalizacyjne. Wymagania i badania przy odbiorze.
- PN – 80/C – 89205 Rury kanalizacyjne z nieplastifikowanego polichlorku winylu.
- PN – 74/C – 89200 Rury z nieplastifikowanego polichlorku winylu. Wymiary

Zbiornik retencyjny szczelny

Zaprojektowano żelbetowy zbiornik retencyjny, pionowy, szczelny. Zbiornik ZB1 pionowy o średnicy 2,5 m, głębokości 3,00 m i pojemności $13,75 \text{ m}^3$. Zbiornik dostarczany jest na miejsce budowy jako element gotowy. Do zbiornika doprowadzona będzie instalacja kanalizacji opadowej z powierzchni dachów. Nadmiar wody należy wywozić na oczyszczalnię ścieków lub wykorzystać do podlewania terenów zielonych. W załączeniu karta katalogowa zbiornika.

Generalne zasady prowadzenia przewodów kanalizacyjnych

Przy prowadzeniu kanałów kierowano się następującymi odległościami minimalnymi od istniejącego uzbrojenia:

- 1,0 m od wodociągu,
- 3 ÷ 5 m od budynków,
- 1,5 m od słupów linii NN i linii telekomunikacyjnych,
- 1,5 m od sieci gazowej,
- 5 m od słupów linii SN,
- 0,8 m od kabla elektrycznego i teletechnicznego.

Przykrycie rur wg PN-92/B-10735 i PN-81/B-03020 winno wynosić minimum 1,20 m w tej strefie klimatycznej.

Wybór przebiegu przyłącza został dokonany w oparciu o analizę warunków terenów. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie ustalenia geotechnicznych warunków posadowienia budynków, ustala się, że warunki posadowienia obiektów objętych w/w opracowaniem stanowią II kategorię geotechniczną.

Wykonanie i obudowa wykopów

Wykop należy zabezpieczyć zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 6.02.2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych (Dz. U. Nr 47, poz.

401) oraz PN-B-10736, PN-B-06050, PN-EN 1610. W miejscach skrzyżowań i zbliżeń do istniejącego uzbrojenia tereny wykopy wykonywać ręcznie w odległości ustalonej z właścicielami sieci. Minimalna szerokość wykopu mierzona wewnątrz ściany obudowy powinna być dostosowana do rurociągu. Szerokość wykopu nie może być zmniejszana podczas montażu kanału na powierzchni i układania całych ciągów rur w wykopie. Niedopuszczalne jest w miejscu wykonywania wykopów prowadzenie jednocześnie innych robót oraz przebywanie osób niezatrudnionych. Przy prowadzeniu robót ziemnych w bezpośrednim sąsiedztwie instalacji podziemnych należy określić bezpieczne odległości (w pionie i poziomie), w jakich mogą być prowadzone roboty przy użyciu sprzętu ciężkiego. Odległości bezpiecznego używania maszyn roboczych należy ustalić z jednostkami zarządzającymi tymi instalacjami. Dno wykopu powinno być równe i wykonane ze spadkiem ustalonym w projekcie. Odchylenie krawędzi wykopu na dnie w odniesieniu do osi wykopu nie przekroczy ± 5 cm. Dno wykopu oczyścić z gruzu, betonu i kamieni. Po lub w czasie wykonywania wykopu należy sprawdzić (z udziałem Inżyniera), czy rodzaj gruntu odpowiada określönemu w projekcie dostarczonemu Wykonawcy. Obudowa powinna być instalowana stopniowo, w miarę pogłębiania wykopu i stopniowo demontowana podczas zasypywania i zagęszczania. W czasie wykonywania robót ziemnych miejsca niebezpieczne należy ogrodzić i umieścić napisy ostrzegawcze. W czasie wykonywania wykopów w miejscach dostępnych dla osób niezatrudnionych przy tych robotach należy wokół wykopów pozostawionych na czas zmroku i w nocy ustawić balustrady o wysokości 1,1 m nad terenem i w odległości nie mniejszej niż 1 m od krawędzi wykopu. Balustrady powinny być wyposażone w deskę krawężnikową wysokość 0,15 m oraz być zaopatrzone w światło ostrzegawcze koloru czerwonego. Niezależnie od ustawienia balustrad, w przypadkach uzasadnionych względami bezpieczeństwa wykop należy szczelnie przykryć, w sposób uniemożliwiający wpadnięcie do wykopu i zabezpieczyć balustradami, linami lub taśmami ostrzegawczymi. Jeżeli teren, na którym są wykonywane roboty ziemne, nie może być ogrodzony, wykonawca robót powinien zapewnić stały dozór. Przejścia dla pieszych nad wykopami dla ruchu dwukierunkowego powinny mieć szerokość co najmniej 1,2 m a dla ruchu jednokierunkowego co najmniej 0,75 m. Po obu stronach przejścia (pomostu) muszą znajdować się barierki z poręczami o wysokości 1,10 m i deską krawężnikową wysokość 0,15 m. Na podstawie wizji lokalnej w terenie ustalono, że 30% robót ziemnych stanowią roboty wykonywane ręcznie, a 70% - mechanicznie. Przygotowanie podłoża pod kanały.

W wykopach gdzie dno wykopu stanowią grunty spoiste jak gliny, ily zastosowano podsypkę o grubości 15 cm z zagęszczonego piasku. Powierzchnia podłoża powinna być zgodna ze spadkiem podłużnym dna kanałów. Wymagane jest poprzeczne wyprofilowanie podłoża na kąt 90° – stanowiące łożysko nośne rury kanalizacyjnej.

Układanie i montaż rur kanalizacyjnych

Dla zapewnienia właściwego ułożenia kanału, zgodnie z zaprojektowaną osią, należy przez punkty osiowo trwale oznakowane na łątach celowniczych przeciągnąć sznurek lub drut, na którym zawieszony jest ciężarek pionu między dwoma celowniczymi. Odpowiednie odcinki rur powinny być opuszczane do wykopu na przygotowane i wyrównane podłoże o odpowiednim nachyleniu (spadku). Każda rura powinna być układana zgodnie z projektowaną osią i nachyleniem (spadkiem) jak również powinna ściśle przylegać do podłoża na swojej całej długości, co najmniej na $\frac{1}{4}$ obwodu, symetrycznie do osi. Podczas montażu kanału wykop powinien być odwodniony. Przed montażem należy posmarować kielich i bosi koniec rury smarem. Następnie wsuwając jedną rurę w drugą przy pomocy dragu metalowego i podkładu drewnianego lub w przypadku dużych średnic przy pomocy koparki na której zawieszamy rurę na pasach uważając na osiowość rurociągu. Przed zakończeniem dnia roboczego bądź przed zejściem z budowy należy zabezpieczyć końce ułożonego kanału przed zamuleniem. Odcinek kanalizacji z rur PE kielichowe łączone na uszczelkę gumową, które dostarcza producent rur.

Wykonanie obsypki i zasypywanie wykopów

Dno wykopu przed zasypaniem powinno zostać osuszone i oczyszczone z pozostałości po instalowaniu rurociągu. Stosowany materiał i sposób zasypywania nie powinny powodować uszkodzenia ułożonego rurociągu obiektów na rurociągu, jak również wodoodpornej izolacji. Grunt użyty do zasypki wykopu powinien odpowiadać wymaganiom wg PN-B-03020. Grunt ten może być gruntem rodzimym lub dostarczoną z zewnątrz – G1. Grunt stosowany do zasypki nie powinien zawierać materiałów mogących uszkodzić przewód, gruntów zbrylonych, gruzu i śmieci. Zasypkę wykopu należy przeprowadzić zgodnie z PN-B-10736. Jeżeli przywieziony materiał wypełniający wykop w gruntach nawodnionych ma większą zdolność przewodzenia wody niż grunty lokalne, wówczas użyty materiał niespoisty musi być przekładany innym, żeby zabezpieczyć wypłukiwanie materiału wraz z wodą wzdłuż rurociągu. Grubość warstwy zabezpieczającej w strefie niebezpiecznej

ponad górą rurociągu powinna wynosić co najmniej 0,5 m. Jako materiał do zasypywania dla strefy niebezpiecznej należy zastosować grunt mineralny G1, sypki, drobno lub średnioziarnisty, nie skalisty, bez brył i kamieni, zgodnie z PN-B-02480. Podłoże pod rurociąg wyprofilować pod kątem opasania $\alpha = 90^\circ$. W dnie wykopu wykonać zagłębienia pod kielichy. Po zamontowaniu i ułożeniu rur na dobrze zagęszczonym podłożu wykonanego z gruntu G1, należy boki rur podbić gruntem G1 ubijakami drewnianymi. Szerokość obsypki przewodu powinna być równa szerokości wykopu i sięgać do wysokości 30 cm od wierzchu rury. Ponad 30 cm od wierzchu rury zasypkę wykonać należy gruntem łatwo zagęszczalnym G2 z piasku sypkiego drobno-średnio- lub gruboziarnistego bez grud i kamieni zagęszczanego ręcznie warstwami o grubości 10 cm równocześnie z obu stron. Aby uniknąć osiadania gruntu pod drogami zasypkę należy zagęścić do 95% zmodyfikowanej wartości Proctora. Zasypkę wykopu należy wykonać zagęszczając warstwami gruntem łatwo zagęszczalnym (można również stosować piasek wymieszany z gruntem rodzimym) z równoczesną rozbiórką rozparć i odeskowań wykopów. Podbudowę kanału wykonać z gruntu G1, tak jak obsypkę, z piasku lub żwiru. Podczas zagęszczania gruntu utrzymywać jego wilgotność zgodnie z PN-B-02480. Wilgotność zagęszczania gruntu powinna być równa optymalnej lub wynosić min. 80 % jej wartości. Grunt użyty do zasypki nie powinien zawierać brył, gruzu i śmieci. W czasie zasypywania wykopu zabezpieczenie należy demontować stopniowo od dna wykopu. Próby szczelności - miejsca połączeń pozostawić należy nieobsypane. Podczas zagęszczania gruntu urządzeniami wibracyjnymi miejsca pracy mają być oznakowane przenośnymi zaporami oraz mają być przestrzegane warunki bezpieczeństwa i higieny pracy, określone w dokumentacji techniczno-ruchowej i w instrukcji obsługi.

Oświadczenie

Zgodnie z art. 20 ust. 4 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane z późn. zmianami (Dz.U. z 2022 r. poz.1333) niniejszym oświadczam, że PROJEKT WYKONAWCZY pn. :

**WEWNĘTRZNE INSTALACJE SANITARNE DLA INWESTYCJI:
BUDYNEK REMIZY OSP NA DZ. NR 419/1
W PROSZÓWKACH, GM. BOCHNIA - WIEJSKA**

został wykonany zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz zasadami wiedzy technicznej.

Bochnia 12.2022 r.